

Stockholm 2020-03-19

Konstitutionsutskottets delegationsresa till Japan den 23–29 februari 2020

Resans syfte

Konstitutionsutskottet beslutade den 18 juni 2019 att uppdra till presidiet att planera för en delegationsresa till Japan under våren 2020. Vid sammanträdet den 6 februari 2020 beslutades att en delegation från utskottet skulle resa till Tokyo och Kyoto i slutet av månaden samt att syftet med resan var att få en fördjupad förståelse för det japanska statskicket och att inhämta erfarenheter och studera frågor inom utskottets beredningsområden. Det gällde bl.a. konstitutionella frågor, valfrågor, frågor om fri- och rättigheter, minoritetsfrågor, mediepolitik, olika kontrollsystem (ombudsmannainstitution och statlig revision), offentlig förvaltning och frågor om kommunal och regional självstyrelse.

Redogörelse för resan

Från konstitutionsutskottet deltog tio ledamöter och suppleanter samt två tjänstemän (bilaga 1). Programpunkter bifogas (bilaga 2).

I Tokyo besökte delegationen det japanska parlamentet och träffade parlamentariker från bl.a. utskottet för konstitutionella frågor och utskottet för budget/finansiella frågor. Vid detta möte fick utskottet information om parlamentets och utskottens arbetssätt. Det fördes även diskussioner kring bl.a. partisystemet, regeringsbildning, parlamentets roll, kontrollen av regeringen och budgetprocessen.

Delegationen träffade även företrädare för inrikesministeriet, justitieministeriet och Amnesty International för närmare information och diskussion kring bl.a. grundläggande fri- och rättigheter, mänskliga rättigheter, minoritetsfrågor, insyn i offentlig verksamhet, tryck- och yttrandefrihet samt arbetet med dessa frågor i Japan. Företrädare för inrikesministeriet lämnade också närmare information om det japanska ombudsmannainstitutets organisation och arbete. Därutöver träffade delegationen företrädare för Cabinet Secretariat (motsvarigheten till Statsrådsberedningen i Sverige) för närmare information om ursprungsbefolkningen ainu och dess ställning i Japan.

Vid ett möte med företrädare för ministeriet för ekonomi, handel och näring fick delegationen närmare information om digitaliseringen inom den offentliga förvaltningen och dataskydd.

Därutöver besökte delegationen den japanska myndigheten för statlig revision. Vid mötet fick delegationen närmare information om myndighetens organisation och arbete.

I Tokyo träffade delegationen även akademiker, forskare och journalister från inhemska medier för närmare information och diskussion kring bl.a. Japans statsskick, politiska system och valsystem samt den japanska konstitutionen. Vid ett par av dessa möten behandlades även frågor om yttrandefrihet samt mediernas och journalisters ställning.

I Kyoto hade delegationen bl.a. möte med företrädare för en av Kyotos stadsdelar. Vid detta möte fick delegationen närmare information om stadsdelens organisation och arbete. Delegationen träffade även forskare för närmare information och diskussion kring kommunal och regional självstyrelse samt medborgerligt inflytande.

BILAGA 1

Konstitutionsutskottets delegation

Hans Ekström (S), vice ordförande och delegationsledare

Marta Obminska (M)

Per-Arne Håkansson (S)

Linda Modig (C)

Mia Sydow Mölleby (V)

Fredrik Lindahl (SD)

Tuve Skånberg (KD)

Mikael Strandman (SD)

Erik Ezelius (S)

Lars Jilmstad (M)

Utöver dessa deltog två tjänstemän från konstitutionsutskottets kansli.

Bilaga 2

Program för konstitutionsutskottets besök i Japan (februari 2020)

Söndagen den 23 februari

Utresa till Japan.

Måndagen den 24 februari (Tokyo)

Ankomst till Tokyo.

Möte med företrädare för den svenska ambassaden i Tokyo för närmare information om programmet och Japan.

Tisdagen den 25 februari (Tokyo)

Möte med professor Koichi Nakano (Sophia University) – om Japans politiska system, konstitution och valsysteem.

Möte med företrädare för justitieministeriet – om mänskliga rättigheter.

Lunchmöte med journalisterna Takashi Kokubu (the Asahi Shimbun) och Yuji Niwa (Kyodo News) – om den japanska konstitutionen, den pågående debatten om att ändra konstitutionen (artikel 9) och journalisters och mediers ställning.

The Parliamentary Museum – besök med guidad tur.

Middagsmöte på den svenska ambassaden med professor Jiro Yamaguchi (Hosei University) och professor Kenneth Mori McElwain (University of Tokyo) – om japansk politik.

Onsdagen den 26 februari (Tokyo)

Möte med företrädare för inrikesministeriet – om insyn i offentlig verksamhet, utlämnande av handlingar, sekretess och det japanska ombudsmannainstitutets organisation och arbete.

Möte med parlamentariker från bl.a. utskottet för konstitutionella frågor och utskottet för budget/finansiella frågor – om parlamentets och utskottens arbetssätt, partisystemet, regeringsbildning, parlamentets roll, kontrollen av regeringen och budgetprocessen m.m.

Möte med företrädare för Amnesty International – om mänskliga rättigheter och minoritetsfrågor.

Middagsmöte med lektor Yuichiro Tsuji (Meiji University) – om yttrandefrihet.

Torsdagen den 27 februari (Kyoto)

Tågresa till Kyoto.

Möte med tre forskare vid Kyoto Institute of Local Government – om kommunal och regional självstyrelse och medborgerligt inflytande.

Möte med företrädare för en av Kyotos stadsdelar (Nakagyo-ku Ward Office) – om stadsdelens organisation och arbete.

Besök med guide till Imperial Palace och Castle of Shogun (Nijo-jo) – om statskicket och kejsarens respektive shoguns roll genom historien i Japan.

Tågresa till Tokyo.

Fredagen den 28 februari (Tokyo)

Möte med företrädare för ministeriet för ekonomi, handel och näring – bl.a. om digitaliseringen inom den offentliga förvaltningen och dataskydd.

Lunchmöte med professor Kuniaki Nemoto (Musashi University) – om det japanska valsystemet.

Möte med företrädare för Cabinet Secretariat (motsvarigheten till Statsrådsberedningen i Sverige) – om ursprungsbefolkningen ainu.

Möte med chefen och medarbetare vid myndigheten för statlig revision – om myndighetens organisation och arbete med statlig revision.

Lördagen den 29 februari

Hemresa.